

Décsi Zsolt

Származási szabályok

 **NSZFI**
NEMZETI SZAKKÉPZÉSI
ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI INTÉZET

A követelménymodul megnevezése:
Vám- és jövedéki alapok

A követelménymodul száma: 1981-06 A tartalomlelem azonosító száma és célcsoportja: SzT-004-50



SZÁRMAZÁSI SZABÁLYOK

ESETFELVETÉS – MUNKAHELYZET

A vámeljárások egyik legfontosabb eleme az adott vámeljárást alá vont áru jellemzőinek, tulajdonságainak meghatározása, ugyanis ezek a jellemzők befolyásolják a kereskedelempolitikai intézkedések alkalmazását. Az egyik ilyen kereskedelempolitikai intézkedés a vámok alkalmazása, ezen kívül azonban nagyon sok egyéb intézkedés létezik, amelyek vagy meghatározott áruhoz, és/vagy származási országhoz, gazdálkodóhoz, időszakhoz kapcsolódnak, vagy valamilyen más feltétel vonatkozik rájuk. Ilyen kereskedelempolitikai intézkedések például a mennyiségi korlátozások (kontingensek), vámkontingensek, engedélyek, antidömping intézkedések, behozatali tilalmak, stb.

Általánosságban elmondható azonban, hogy egy áru vámjogi sorsa nem rendezhető anélkül, hogy az áru pontos tarifális besorolása, a származási ország és az az időpont, amely időpontra a kereskedelempolitikai intézkedéseket alkalmazni kell, ismert ne lenne.

A származáshoz kapcsolódhatnak kedvezmények is (például kedvezményes vámtétel), amelyek igénybevételéhez vagy alkalmazásához nem elegendő az a tény, hogy egy áru az adott országból érkezik. A származó termék meghatározásának és a származás igazolásának nagyon sok feltétele, szabálya lehet. Ezekkel a szabályokkal ismerkedhet meg a tananyagban.

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK

1. Bevezetés

A származás a vámértékre vonatkozó szabályok mellett az egyik legszínesebb része a vámjogi szabályozásnak. Ennek oka, hogy a Közösség a világ számos országával kötött (és jelenleg is köt) szabadkereskedelmi megállapodásokat, amelyek többek között a származásra vonatkozó szabályokat tartalmazzák, másrészt nagyon sok olyan ország is van, amelyek részére a Közösség egyoldalúan biztosít valamilyen kedvezményt.

De nézzük meg, hogy mit is jelent a származás!

A származás meghatározza egy adott áru eredetét, vagyis – nagyon általánosan – azt, hogy hol állították elő az árut, vagy hol dolgozták fel olyan mértékben, hogy az az adott országból származó lehessen. A származó ország tehát nem a feladó országot jelenti, hanem azt az országot, ahol az árut ténylegesen előállították. Ez azért fontos, hogy az esetlegesen biztosítható kedvezményt ténylegesen az az ország kapja meg, ahol az adott terméket előállították.

Közösségi áru, vagy közösségből származó áru?

A származási szabályok részletes megismerését megelőzően szükséges tisztázni azt, hogy mi a különbség a vámjogi helyzet és a származó helyzet között.

Vámjogi helyzet az áru közösségi vagy nem közösségi helyzete.

Közösségi áru:

- olyan áruk, amelyeket teljes egészében a Közösség vámterületén állítottak elő/jöttek létre (és nem tartalmaznak harmadik országból importált árukat)
- olyan harmadik országból importált áruk, amelyeket szabad forgalomba bocsátottak
- olyan áruk, amelyet vagy harmadik országból importált és szabad forgalomba bocsátott árukból, vagy a Közösség területén létrejött/előállított árukból és harmadik országból importált és szabad forgalomba bocsátott árukból állítottak elő/jöttek létre.

Nem közösségi áruk: olyan áruk, amelyek eltérnek a közösségi áruktól.

Az a tény azonban, hogy valami közösségi áru, nem jelenti azt, hogy közösségi származó áru is egyben.

Például: amennyiben egy magyarországi gazdálkodó Kínából importál műszaki cikkeket, akkor ezek az áruk a szabad forgalomba bocsátást követően közösségi áruvá válnak, de a származásuk nem változik meg. Abban az esetben viszont, ha egy magyarországi gazdálkodó fa alapanyagot importál, és abból a szabad forgalomba bocsátást követően előállít fa bútorokat, akkor a késztermék (bútor) már lehet magyarországi (EU-s) származó.

Az áru (például) közösségi származásához egyéb feltételeknek is teljesülniük kell.

Miért is fontos a származás?

Egy termék származása meghatározhatja:

- a kereskedelem-politikai intézkedések alkalmazását;
- a kereskedelem-politikai intézkedések között a kedvezményes vámtétel alkalmazásának lehetőségét;
- a piacra jutás feltételeit;
- a belső piacok védelmét.

2. Jogszábeli helyek

A származáshoz kapcsolódó jogszábelok az alábbiak:

- A TANÁCS 1992. október 12-i 2913/92/EGK Rendelete a Közösségi Vámkódex létrehozásáról
- A BIZOTTSÁG 1993. július 2-i 2454/93/EGK Rendelete a Vámkódex végrehajtásáról
- Származási szabályokat magukba foglaló megállapodások, egyezmények
- Az Európai Bíróság döntései
- Kötelező Származási Felvilágosítás

3. Származási szabályok csoportosítása

A származási szabályok két nagy csoportba oszthatóak:

I. Nem preferenciális származási szabályok

Ez azt jelenti, hogy a származás igazolásához nem kapcsolódik kedvezményes vámtétel alkalmazásának a lehetősége, de a származás igazolására szükség van az egyéb kereskedelem-politikai intézkedések alkalmazása miatt.

II. Preferenciális származási szabályok

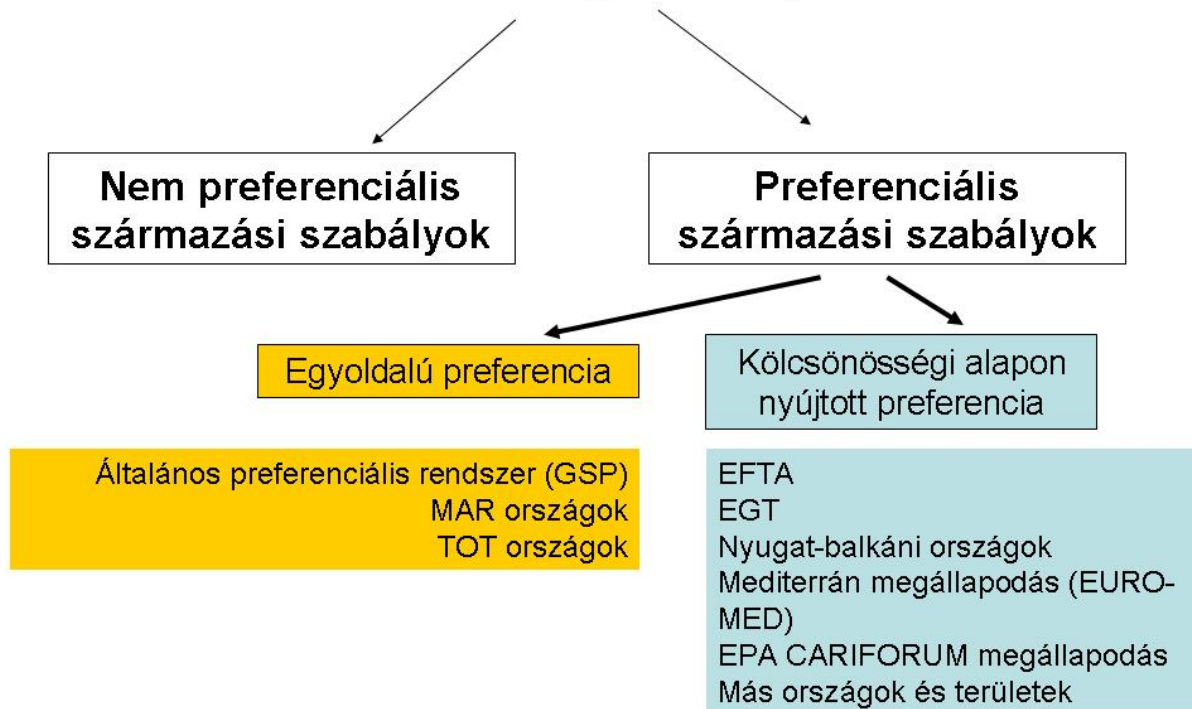
Ezen származási szabályok esetén a származás igazolásához kedvezményes vámtétel alkalmazása is kapcsolódhat.

A preferenciális származási szabályoknak további két csoportja van.

1. Egyoldalú preferenciák: ez azt jelenti, hogy a Közösség egyoldalúan biztosít kedvezményt a harmadik országból érkező termékekre.
2. Viszonosság alapján működő preferenciák (szabadkereskedelmi megállapodások): ebben az esetben a Közösség által és részére biztosított kedvezmények az adott országgal vagy ország csoporttal kötött szabadkereskedelmi megállapodásban vannak rögzítve.

A származási szabályok csoportosítását az alábbi ábra tartalmazza

Származási szabályok csoportosítása



1. ábra. A származási szabályok csoportosítása

4. Származást igazoló okmányok

A preferenciális származást igazoló okmányok felsorolását és azok alkalmazhatóságát az alábbi táblázat tartalmazza.

	Ált. szárm. biz.	Export szárm. biz.	FORM A	GSP szny.	EUR 1	Pref. szny.	EUR-MED	Eur-med szny.
Nem preferenciális származás	+		-	-	-	-	-	-
Közösségi export	-	+	-	-	-	-	-	-
Egyoldalú preferenciát								
Általános Preferenciális Rendszer (GSP)	-	-	+	+	-	-	-	-

Egyéb preferencia egyoldalú	-	-	-	-	+	+	-	-
Kölcsönösségi alapon működő preferenciák								
EURO-Mediterrán megállapodás	-	-	-	-	+	+	+	+
Egyéb megállapodás	-	-	-	-	+	+	-	-

Rövidítések

- Ált. szárm. biz. – Általános származási bizonyítvány
- Export szárm. biz. – Export származási bizonyítvány
- szny. – számlanyilatkozat
- pref. – preferenciális

A táblázatban található + és - jelek azt jelzik, hogy az adott típusú származási szabály esetén alkalmazható-e az adott típusú származást igazoló okmány.

SZÁRMAZÓ TERMÉK MEGHATÁROZÁSA

A származó termék fogalma

Származó terméknek azt az árut lehet tekinteni, ami teljes egészében az adott országban jött létre vagy állították elő, vagy azon termékeket, amelyek az adott országban lényeges vagy kielégítő megmunkáláson, feldolgozáson mentek keresztül.

Ahhoz, hogy ezt meg lehessen határozni, pontosan tudni kell a termék eredetét, a megmunkálás folyamatát, valamint azt, hogy mely származási szabályt kell alkalmazni és az pontosan mit tartalmaz. Ez sokszor nagyon összetett folyamat.

A következőkben megismerheti a származó termék meghatározásának lehetséges módjait.

5. Teljes egészében származó termék

Teljes egészében létrejött vagy előállított (vagy teljes egészében származó) terméknek azt kell tekinteni, amely nem tartalmaz más országban előállított árut. Ez elsősorban olyan országokra jellemző, amelyek jelentős nyersanyagkészlettel rendelkeznek, vagy jellemzően mezőgazdasági termelésre vannak berendezkedve.

Teljes egészében az adott országból származnak:

- az adott országban kitermelt ásványi termékek;

- az ott betakarított növényi termények;
- az ott született és tenyésztett élőállatok;
- az ott nevelt élőállatokból származó termékek;
- az ott folytatott vadászatból vagy halászatból származó termékek.
- Néhány speciális esetben:
- az ország parti tengerén kívül az érintett országban lajstromozott vagy bejegyzett és ennek az országnak a lobogója alatt hajózó hajókkal a tengerből kinyert tengeri halászati termékek és más termékek;
- az ebből az országból származó, a halászati termékekből a feldolgozó hajók fedélzetén előállított vagy termelt áru, amennyiben ezen feldolgozó hajókat az adott országban lajstromozták vagy jegyezték be, és azok annak lobogója alatt hajóznak;
- a parti tengeren kívül a tengerfenékről vagy a tengerfenék alatti altalajból nyert termékek, amennyiben az országnak kizárólagos joga van a tengerfenék vagy az altalaj kiaknázására;
- gyártási műveletekből és használt cikkekből származó hulladékok és maradékok, ha ezeket ebben az országban gyűjtötték össze, és kizárólag nyersanyagok visszanyerésére alkalmasak;
- a kizárólag az előzőekben felsorolt árukból vagy ezek származékaiból, bármely termelési szakaszban, ebben az országban előállított termékek.

6. Kielégítő megmunkálás

Általános szabály

Abban az esetben, ha egy termék előállítása során az adott országból származó és más országban előállított (nem származó) anyagokat is használtak, akkor ez a termék csak úgy válhat származóvá, ha az adott országban lényeges vagy kielégítő megmunkáláson ment keresztül. Ezeket a megmunkálásokat a származáshoz kapcsolódó szabályok határozzák meg.

A megmunkálási szabályoknak két csoportja különböztethető meg:

- a generális szabályok, és a
- listás szabályok.

Generális szabályok

A nem preferenciális származási szabályok esetén találkozhatunk az úgynevezett generális (általános) megmunkálási szabályokkal, amely azt jelenti, hogy bizonyos kivételektől eltekintve egy általános megmunkálási szabályt kell alkalmazni.

Példa: nem preferenciális származás esetén a textiltermékek és néhány más termék kivételével azt az országot kell származónak tekinteni: "amelyben az utolsó lényeges, gazdaságilag indokolt feldolgozáson vagy megmunkáláson mentek keresztül az ehhez felszerelt vállalkozás területén, és új termék létrehozását eredményezték vagy az előállítás fontos szakaszát képezték."

Listás szabályok

A listás szabály azt jelenti, hogy a termékek fel vannak sorolva egy listában, és minden egyes termékre külön-külön meg van határozva a megmunkálás módja. Ezek a megmunkálások az alábbi csoportokba sorolhatóak:

- vámtarifaszám-váltás szabálya;
- meghatározott alapanyag felhasználása;
- százalékos szabályok;
- konkrét megmunkálási követelmény;
- teljes egészében létrejött vagy előállított termék felhasználásának követelménye.

Az alábbi kép bemutatja egy lista (Vhr. 15. számú melléklete) felépítését. Az első oszlopban a vámtarifaszám, a másodikban az árumegnevezés, a harmadikban és a negyedikben pedig az a megmunkálás található, amellyel a második oszlopban található terméket elő kellett állítani ahhoz, hogy elnyerhessék a származó helyzetet.

HR vámtarifa- szám	Árumegnevezés	Nem származó anyagokon végzett olyan megmunkálási vagy feldolgozási folyamat, amely származó helyzetet biztosít	
(1)	(2)	(3)	vagy (4)
1. árucsoport	Élő állatok	Az 1. árucsoport alá tartozó összes állatnak teljes egészében az adott helyről kell származnia.	
2. árucsoport	Élelmezési célra alkalmas hús, vágási melléktermék és belsőség	Előállítás, amelyben az 1. és a 2. árucsoport alá tartozó összes felhasznált anyagnak teljes egészében az adott helyről kell származnia.	

2. ábra. A Vhr. 15. számú melléklete

Vámtarifaszám-váltás

A vámtarifaszám-váltás szabály lényege, hogy a termék vámtarifaszáma eltér a termék előállítás során felhasznált anyagok vámtarifaszámától.

Ez a szabály a listában a következőképpen kerülhet feltüntetésre.

SZÁRMAZÁSI SZABÁLYOK

ex 2004 és ex 2005	Burgonya liszt, dara vagy pehelyesített formában, nem ecettel vagy ecetsavval elkészítve vagy tartósítva	Előállítás, amelyben az összes felhasznált anyag a terméktől eltérő besorolású	
-----------------------	---	--	--

3. ábra. Vámtarifaszám váltás szabálya

Példa: a listában elkészített burgonyaliszt akkor lehet származó, ha az előállítás során nem használtak fel 2004 vagy 2005 vámtarifaszám alá tartozó terméket.

Meghatározott áru felhasználása

A meghatározott áru felhasználásának (vagy többszörös vámtarifaszám-váltás) szabálya azt jelenti, hogy megmunkálási szabályként az kerül meghatározásra, hogy miből (milyen alapanyagból) kell az adott árut előállítani.

ex 62. árucsoport	Ruházati cikkek, kellékek és tartozékok, a kötött és hurkok árak kivételével, kivéve:	Előállítás fonalból ^{8 10}	
----------------------	---	-------------------------------------	--

4. ábra. Meghatározott áru felhasználása

Példa: női kosztümöt állítanak elő Pakisztánban indiai fonalból. Ebben az esetben az áru elnyeri a pakisztáni származó helyzetet. Abban az esetben azonban, ha Pakisztánban a kosztümöt indiai szövetből (magasabb megmunkálási szintű anyagból) állítanak elő, az már nem nyerheti el a pakisztáni származó helyzetet. (Ennek az lehet a következménye, hogy nem alkalmazható kedvezményes vámtétel a szabad forgalomba bocsátás során.)

Százalékos szabály

A százalékos szabályok lényege, hogy megmunkálási szabályként az kerül meghatározásra, hogy például a készáru gyártelepi árához képest mennyi lehet:

- a felhasznált anyagok értéke;
- a felhasznált nem származó anyagok értéke;
- a felhasznált származó és nem származó anyagok egymáshoz viszonyított aránya;
- bizonyos felhasznált anyagok aránya.

Százalékos szabály 1.

A leggyakrabban előforduló százalékos szabály az, amikor a termék gyártelepi árához képest meghatározásra kerül a felhasználható anyagok (vagy a felhasználható nem származó anyagok) aránya.

8407	Szikragyújtású, belsőégésű, dugattyús vagy forgódugattyús motor	Előállítás, amelyben az összes felhasznált anyag értéke nem haladja meg a termék gyártelepi árának 40%-át	
------	---	---	--

5. ábra. Százalékos szabály 1.

Példa: egy, a 8407 vámtarifaszám alá tartozó szikragyújtású belsőégésű motor – amelynek a gyártelepi ára 100 000,- USD – akkor lehet az adott országból származó, ha az előállításához felhasznált anyagok értéke nem haladja meg a 40 000,- USD-t. (A többi az előállítás költsége.)

Százalékos szabály 2.

8527	Rádiótelefon-, rádiótávíró- és rádióműsor-vevőkészülék, hangfelvevő vagy lejátszó készülékkel vagy órával közös házban is:	<p>Előállítás, amelyben</p> <ul style="list-style-type: none"> - az összes felhasznált anyag értéke nem haladja meg a termék gyártelepi árának 40%-át, és - a felhasznált nem származó anyagok értéke nem haladja meg a származó anyagok értékét. 	Előállítás, amelyben az összes felhasznált anyag értéke nem haladja meg a termék gyártelepi árának 25%-át
------	--	---	---

6. ábra. Százalékos szabály 2.

Példa: Magyarországon mobiltelefont állítanak elő hazai és japán alapanyagokból, amelynek a gyártelepi ára 100 000,- forint. A felhasznált alapanyagok értéke 30 000,- forint. Ez a mobiltelefon akkor lehet magyar származó, ha a japán alapanyagok értéke nem több, mint 15 000,- forint.

Százalékos szabály 3.

Százalékos szabályként az is meghatározásra kerülhet, hogy az előállítás során mennyi lehet bizonyos áruk aránya.

9110	Komplett »kisóraszerkezet« vagy óraszerkezet nem összeszerelve vagy részben összeszerelve (szerkezetkészlet); nem teljes »kisóraszerkezet« vagy óraszerkezet összeszerelve; nyers »kisóraszerkezet« vagy óraszerkezet:	Előállítás: <ul style="list-style-type: none"> – amelyben az összes felhasznált anyag értéke nem haladja meg a termék gyártalepi árának 40%-át, és – ahol a fenti határértéken belül a 9114 vántarifaszám alá besorolt anyagok legfeljebb a termék gyártalepi ára 10%-ának megfelelő értékig vannak felhasználva. 	Előállítás, amelyben az összes felhasznált anyag értéke nem haladja meg a termék gyártalepi árának 30%-át
------	---	---	--

7. ábra. Százalékos szabály 3.

Konkrét megmunkálás

A konkrét megmunkálási követelmény azt jelenti, hogy megmunkálási szabályként az kerül meghatározásra, hogy milyen munkafolyamattal kell előállítani az adott terméket ahhoz, hogy elnyerhesse a származó helyzetet. Ezzel garantálni lehet, hogy a késztermék megfelelő minőségben kerüljön előállításra.

ex 2515	Márvány durván nagyolva vagy fűrészrel, vagy más módon egyszerűen vágva is, tömb, négyzetes vagy téglalap alakú tábla formában, amelynek vastagsága nem haladja meg a 25 cm-t	25 cm-t meghaladó vastagságú márvány vágása fűrészrel vagy más módon (akkor is, ha már fűrészrel vágták).	
---------	--	--	--

8. ábra. Konkrét megmunkálás

Teljes egészében származó termék felhasználása

Ez a legszigorúbb megmunkálási szabály. Azt jelenti, hogy a termék előállítása során a listában meghatározott felhasznált alapanyagoknak is teljes egészében előállítottoknak (teljes egészében származónak) kell lenniük.

ex 20. árucsoport	Zöldségfélékből, gyümölcsből, dióból és más növényrészekből előállított készítmények, kivéve:	Előállítás, amelyben a gyümölcsnek és a diófélének teljes egészében az adott országból kell származnia	
-------------------	--	---	--

9. ábra. Teljes egészében származó termék felhasználása

Példa: egy Marokkóban előállított narancskonzerv csak akkor lehet marokkói származású, ha azt marokkói narancsból állították elő. Az egyéb alapanyagok – tartósítószer, konzervdoboz – lehetnek eltérő származásúak.

7. Nem kielégítő megmunkálások

Nem preferenciális származás

A nem kielégítő mértékű megmunkálás azon megmunkálásokat sorolja fel, amelyek olyan csekély mértékűek, hogy azokkal a termék nem nyerheti el a származó helyzetet. Ezen megmunkálások listája eltér a preferenciális és a nem preferenciális származás esetén.

Nem preferenciális származás esetén nem kielégítő mértékű megmunkálások az alábbiak:

- a fuvarozás és tárolás során az áru jó állapotban való megőrzését biztosító művelet (szellőztetés, szétterítés, szárítás, sérült részek eltávolítása és más hasonló műveletek);
- a por eltávolításából, szitálásból vagy rostálásból, válogatásból, osztályozásból, összeállításból (beleértve a készletek összeállítását), mosásból, feldarabolásból álló egyszerű műveletek;
- a szállítmány csomagolásának, felosztásának és összeállításának megváltoztatása;
- egyszerű zsákokba, ládákba, dobozokba helyezés, raklapokon vagy táblákon való rögzítés stb. és minden más egyszerű csomagolási művelet;
- jelzések, címkék és más hasonló megkülönböztető jelek elhelyezése a termékeken vagy csomagolásukon;
- termékek alkatrészeinek egyszerű összeillesztése, hogy azok egy teljes terméket képezzenek;
- az előzőekben meghatározott két vagy több művelet kombinációja.

Példa: Indiában állítanak elő férfi ingeket, amelyek értéke 2 USD. Pakisztánban ezekre az ingekre felvarrják a márkajelzéseket, és az áru értéke 10 USD-re emelkedik. Bár az áru értékében jelentős változás következett be, mégsem nyerheti el a származó helyzetet, mert a megkülönböztető jelöléseknek az árun történő elhelyezése nem kielégítő mértékű megmunkálás.

Preferenciális származás

Preferenciális származás esetén sokkal szélesebb körben és pontosabban kerülnek meghatározásra a nem kielégítő mértékű megmunkálások. Ennek célja, hogy ténylegesen csak az arra jogosult előállítók részesülhessenek kedvezményes elbánásban.

Preferenciális származás esetén a nem kielégítő mértékű megmunkálások az alábbiak:

- fuvarozás és tárolás során az áru jó állapotban való megőrzését biztosító műveletek (szellőztetés, szétterítés, szárítás, hűtés, sóba, kén-dioxidba vagy egyéb vizes oldatokba való helyezés, a sérült részek eltávolítása és más hasonló műveletek);
- a por eltávolításából, szitálásból vagy rostálásból, válogatásból, osztályozásból, összeállításból (beleértve a készletek összeállítását), mosásból, festésből, feldarabolásból álló egyszerű műveletek;
- a szállítmány csomagolásának, felosztásának és összeállításának megváltoztatása;

- egyszerű palackozás, üvegekbe, zsákokba, ládába helyezés, raklapokon vagy táblákon való rögzítés stb. és minden más egyszerű csomagolási művelet;
- jelzések, címkék és más hasonló megkülönböztető jelek elhelyezése a termékeken vagy csomagolásukon;
- a termékek egyszerű vegyítése, fajtájukra való tekintet nélkül, ahol a keverék egy vagy több összetevője nem elégíti ki azokat az ebben a címben megállapított feltételeket, amelyek alapján azokat származó termékeknek lehet tekinteni;
- termékek alkatrészeinek egyszerű összeillesztése, hogy azok egy teljes terméket képezzenek;
- az előző pontokban meghatározott két vagy több művelet kombinációja;
- állatok levágása.

SZÁRMAZÁS IGAZOLÁSA

8. Általános szabályok

A származás igazolása és annak ellenőrzése a vámeljáráások egyik legfontosabb eleme. Az áruk származásától függ ugyanis a kereskedelem-politikai intézkedések alkalmazása, és annak igazolása általában szigorú szabályokhoz van kötve.

Külön származást igazoló okmány benyújtására csak akkor van szükség, ha:

- a nyilatkozaton és az árun található jelek ellentmondásosak;
- a nem közösségi áru származását a fuvarlevélből és a rendelkezésre álló egyéb okmányokból nem lehet megállapítani;
- jogszabály, illetve külön rendelkezések ezek benyújtását megkövetelik.

Ez a gyakorlatban azonban azt jelenti, hogy a vámeljáráások legnagyobb részénél szükséges származást igazoló okmány benyújtása vagy a kedvezményes vámtétel alkalmazása, vagy pedig jogszabályi kötelezettség miatt.

9. Okmányok fajtái

A származás igazolása általában valamilyen meghatározott formanyomtatvánnyal, származási (pl.: FORM A) vagy szállítási (EUR 1) bizonyítvánnyal történik.

Lehetőség van azonban a származásnak származási nyilatkozattal vagy számlanyilatkozattal történő igazolására is, amely egy, a gyártó, előállító, szállító vagy exportőr által tett nyilatkozat a számlán vagy valamely más okmányon.

A származás igazolásának módját az egyes származási szabályok határozzák meg.

Származási bizonyítványokról általában

A származási bizonyítványokra vonatkozó általános szabályokat, azok tartalmi elemeit a Vámeljáráások Egyszerűsítéséről és Összehasonlításáról szóló Kyotói Egyezmény határozza meg.

Az okmányoknak minden olyan adatot tartalmazni kell, ami szükséges:

- az áru egyértelmű beazonosításához;
- az exportőr személyének megállapításához;
- az okmányt hitelesítő hatóság kilétének megállapításához.
- Az áru azonosításához szükséges adatok az alábbiak:
- a csomagok darabszáma, jellege, a rajtuk lévő jelek és számok;
- az áruk fajtája;
- az áruk bruttó és nettó tömege (esetleg mennyisége vagy térfogata, az áruk jellegétől függően).

A származási bizonyítványok fajtái

A származási bizonyítványok fajtáit az alábbi táblázat tartalmazza

Származási szabály	Származási bizonyítvány típusa
Nem preferenciális származási szabályok	Általános származási bizonyítvány (Original)
Általános Preferenciális Rendszer (GSP)	FORM A származási bizonyítvány
Egyéb eset	EUR 1, vagy EUR-MED szállítási bizonyítvány

Általános származási bizonyítvány (Original)

Nem preferenciális származás esetén a származás igazolására az Általános Származási Bizonyítvány, vagy más néven ORIGINAL szolgál. Formáját tekintve országonként eltérő lehet, és eltérő az is, hogy mely hatóság jogosult a származás igazolására.

Magyarországon az agrártermékekhez kiállított származási bizonyítvány hitelesítésére az Agrárkamarak, egyéb termékek esetén pedig a Kereskedelmi- és Iparkamarak jogosultak. Az okmányt a kiszállítás során a vámhatóságoknak nem kell bemutatni, és a kiállítás tényét sem kell rögzíteni a kiviteli okmányon.

Az Original formai követelményei harmadik országból érkező áruk (import) esetén nincsenek meghatározva, annak csak kötelező tartalmi kellékei vannak, amelyek megegyeznek a Kyotói Egyezményben meghatározott feltételekkel.

Közösségi áru exportja esetén a Vhr. 12. és 13. számú mellékletében meghatározott okmányt kell benyújtani.

1.2. MELLÉKLET

1 Feladó (A, felhívásnak fenntartott hely)	Sorszám 000000 (Az okmány kiállításának helye)	EREDETI PÉLDÁNY (A, felhívásnak fenntartott hely)
2 Címzett (A, felhívásnak fenntartott hely)	EURÓPAI KÖZÖSSÉG (A, felhívásnak fenntartott hely) SZÁRMAZÁSI BIZONYÍTVÁNY (A, felhívásnak fenntartott hely)	
	3 Származási ország (A, felhívásnak fenntartott hely)	
4 A szállítással kapcsolatos adatok (kizárólag nem kötelező) (A, felhívásnak fenntartott hely)	5 Megjegyzések (A, felhívásnak fenntartott hely)	
6 Típuszám, jelzés, számok, a csomagok mára és jellege, árujegyzések (A, felhívásnak fenntartott hely)	7 Mennyiség (A, felhívásnak fenntartott hely)	
8 AZ ÁLLÁNDÓ HATÓSÁG IGAZOLJA, HOGY A FENTEBBEN ISMERTETETT ÁRU A 3. KOVATBAN FELTÜNTETETT ORSZÁGBÓL SZÁRMAZIK. (A, felhívásnak fenntartott hely)		
Az okmány kiállításának helye és időpontja, az illetékes hatóság neve, aláírása és bélyegzője (A, felhívásnak fenntartott hely)		

10. ábra. Közösségi származást igazoló okmány

FORM A

Az Általános Preferenciális Rendszer (Generalized System of Preferences – GSP) keretében behozott és szabad forgalomba bocsátott áruk akkor vámkezelhetőek kedvezményes vámtétellel, ha azokat az alábbi okmányok egyike kíséri:

- FORM A származási bizonyítvány vagy
- az exportőr által a számlán, szállítólevélen vagy bármilyen más kereskedelmi okmányon tett nyilatkozat (számlanyilatkozat).

SZÁRMAZÁSI SZABÁLYOK

Az EUR 1 szállítási bizonyítvány egyoldalú és viszonyossági (kölcsönösségi) alapon működő preferenciák esetén egyaránt alkalmazható.

Az okmány az exportáló országban történő kiállítás napjától számított 4 vagy 10 hónapig érvényes. (Az időtartam a szerződések függvényében változhat.)

Az EUR1 szállítási bizonyítvány mintáját a Vhr. 21. számú melléklete tartalmazza.

SZÁLLÍTÁSI BIZONYÍTVÁNY	
1. Exportőr (Név, teljes cím, ország)	EUR 1 Szám: A 000/00 <small>A nyomonkövetés közhitele érdekében a megjelölt terület a közigazgatási határon belül van.</small>
3. Címzett (Név, teljes cím, ország) (közhitele nem kötelező)	2. Bizonyítvány a(z) és <small>közhitele preferenciális forgalomban való használatra. (adja meg a megjelölt országok, országcsoportok vagy területek nevét)</small>
6. A szállítással kapcsolatos adatok (közhitel nem kötelező)	4. Az az ország, országcsoport vagy terület, ahol a termékek származásuk szerint származnak. 5. Rendeltetési ország, országcsoport vagy terület.
7. Megjegyzések.	8. Tételszám; jelölések és számok; csomagok száma és jellege (*) áruszámszorzás.
9. Bruttó tömeg (kg) vagy más mértékegység (liter, m ³ stb.)	10. Színdék (közhitel nem kötelező)
11. A VÁMHAJTÓSÁG ZÁRADÉKA A nyilatkozati hiteles, Kivétel okmány (P) Nyomtatvány Száma: Vámkönyv A kibocsátó ország vagy terület dátum: (aláírás)	12. AZ EXPORTŐR NYILATKOZATA Aláírom kijelentem, hogy a fentiekben ismertetett áru megfelel az e bizonyítvány kiállításával szemben támasztott követelményeknek. Hely és időpont: (aláírás)

12. ábra. EUR 1 szállítási bizonyítvány

EUR-MED

Az EUR–MED szállítási bizonyítványt az euro–mediterrán megállapodások esetén kell alkalmazni. Formáját és tartalmát tekintve is nagyon hasonlít az EUR 1 okmányhoz, az EUR–MED okmányon azonban nyilatkozni kell arról, hogy milyen országok viszonylatában került kiállításra.

Számlanyilatkozat

A számlanyilatkozat a származás igazolására vonatkozó egyszerűsítés, amikor a kedvezményes vámtétel alkalmazásához szükséges származási igazoláshoz nem kell formanyomtatvány, sem a hatóság hitelesítése, hanem elegendő az exportőr által a számlán vagy más kereskedelmi okmányon feltüntetett nyilatkozat.

Számlanyilatkozatot 6 000 EURO értékig bármely exportőr kiállíthat, 6 000 EURO felett pedig csak az ún. elfogadott exportőr által kiállított számlanyilatkozat fogadható el a származás igazolására.

A számlanyilatkozat szövegét a közösségi vámjogszabályok és a származási szabályok tartalmazzák. Az Általános Preferenciális Rendszer esetén a számlanyilatkozatot angol vagy francia nyelven kell feltüntetni.

A preferenciális számlanyilatkozat szövege magyar és angol nyelven, és a lábjegyzet az alábbi

"A jelen okmányban szereplő áruk exportőre (vámfelhatalmazási szám: ... (1)) kijelentem, hogy eltérő jelzés hiányában az áruk kedvezményes ... (2) származásúak.

.....

(Hely és keltezés) (3)

.....

(Exportőr aláírása, illetve a nyilatkozatot aláíró személy neve olvashatóan) (4)

The exporter of the products covered by this document (customs authorization No ... (1)) declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of ... (2) preferential origin.."

Lábjegyzet

- "(1) amennyiben a számlanyilatkozatot elfogadott exportőr tölti ki, erre a helyre kell beírni az elfogadott exportőr engedélyszámát. Amennyiben a számlanyilatkozatot nem elfogadott exportőr tölti ki, a zárójelben lévő szavak figyelmen kívül hagyhatók, illetve a hely marad üresen.
- (2) jelölendő a termékek származása. Amennyiben a számlanyilatkozat részben vagy egészében olyan termékekre vonatkozik, amelyek származási helye Ceuta és Melilla, az exportőr köteles azt feltüntetni a „CM” jelöléssel azon az okmányon, amelyen a számlanyilatkozat szerepel.

- (3) Ezek feltüntetése kihagyható, amennyiben az információt már az okmány is tartalmazza.
- (4) Lásd a 117. cikk (5) bekezdését. Ha az exportőr aláírása nem szükséges, az aláírás alóli mentesség magában foglalja az aláíró nevének feltüntetése alóli mentességet.¹

A GSP számlanyilatkozat szövege az alábbi:

"Francia változat

L'exportateur des produits couverts par le présent document (autorisation douanière no... (1) déclare que, sauf indication claire du contraire, ces produits ont l'origine préférentielle... (2) au sans des règles d'origine du Système des préférences tarifaires généralisées de la Communauté européenne.

Angol változat

The exporter of the products covered by this document (customs authorization No... (1) declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of... (2) preferential origin according to rules of origin of the Generalized System of Preferences of the European Community.

.....
(hely és keltezés) (3)

.....
(Exportőr aláírása, illetve a nyilatkozatot aláíró személy neve olvashatóan) (4)

Lábjegyzet

- (1) Amennyiben a számlanyilatkozatot a 90a. cikkben említett elfogadott exportőr állítja ki, az adott elfogadott exportőr engedélyszámát kell ideírni. Ha a számlanyilatkozatot nem elfogadott exportőr állítja ki, a zárójelben lévő szavakat ki kell hagyni, vagy a helyet kell üresen hagyni.
- (2) Megjelölendő a termékek származása. Amennyiben a számlanyilatkozat teljes egészében vagy részben a 96. cikk értelmében Ceuta vagy Melilla területéről származó termékekre vonatkozik, azt az exportőrnek világosan jelölnie kell a nyilatkozatot tartalmazó okmányon a „CM” utalás feltüntetésével.
- (3) Ezek megjelölése kihagyható, amennyiben az információt maga az okmány is tartalmazza.

¹ Vhr. 22. számú melléklete

- (4) Lásd a 90. cikk (5) bekezdését. Olyan esetekben, amikor nem szükséges az exportőr aláírása, az aláírás alóli mentesség magában foglalja az aláíró nevének feltüntetése alóli mentességet."²

SZÁRMAZÁS MEGJELENÉSE AZ ÁRUNYILATKOZATON

A vámeljáráás során a származáshoz kapcsolódó adatokat, információkat az árunyilatkozat megfelelő rovataiban is fel kell tüntetni. Ezek a rovatok az alábbiak:

Rovat száma	Rovat elnevezése	Adattartalom
2.	Feladó/exportőr	Az exportőr neve és címe
34.	Származási ország kódja	Származási ország kódja a Vhr. 38. számú melléklete alapján
36.	Preferencia	A preferenciának (kedvezménynek) megfelelő kód. 100 – ha nincs preferencia 200 – GSP esetén 300 – egyéb preferencia esetén
44.	Különleges megjegyzések, benyújtott okmányok	A származás igazolásának megfelelő kód.

² Vhr. 18. számú melléklet

EUROPÁI KÖZÖSSÉG					1 NYILATKOZAT				A RENDELLETÉSI VÁMHIRVATAL									
A rendeltetési ország példánya	6	2 Feladó/Csoport Szám WUNG Xing Hanoi, Vietnam			IM	A			3 Nyomtatványok	4 Rajomlányjegyzék								
	8	Címzett Szám HU 71 Wink Kft., 1 8 Budapest, u. 162.			5 Tételszám 1				6 Összes csomag száma 250		7 Hivatkozási szám							
	14	Nyilatkozattevő/képviselő Szám HU 34 Waberer's International Zrt. 1 9 Budapest, u. 1.			9 A fizetés lebonyolításáért felelős személy Szám				10 Utolsó feladó ország		11 Személy/Csapat ország		12 Értékre vonatkozó adatok		13 KAP			
	18	A szállítószerkező azonosítója és honossága érkezéskor K16570, L21H5469 UA 0			15 Feladó/küldő ország		16 Származási ország		17 Rendeltetési ország		15 Fel./kü. ország kódja a VN b		17 Rendeltetési ország kódja a HU b					
	21	A határon átlépő tényleges szállítószerkező azonosítója és honossága			19 Ktr.		20 Szállítási feltételek DAF Záhony		22 A számlán feltüntetett teljes összeg és pénzügyi USD		23 Átvételi árforrás		24 Az ügylet típusa					
	25	Fuvarozási mód a határon			26 Fuvarozási mód belsőföldön			27 Kirakodási helye			28 Pénzügyi és banki adatok							
	29	Beléptető vámhivatal HU710416 Záhony			30 Az áruk tárolási helye				31 Csomagok és árumegnevezés Lábbeli bőr felsőrészrel (sportcipő) K 1250 NPR									
	32	Tétel/számla			33 Vámtarifaszám 64031200 00		34 Származási ország kódja a VN b		35 Bruttó tömeg (kg) 14150		36 Preferencia 200		37 ELJÁRAS 4000 000		38 Nettó tömeg (kg) 13800		39 Kontingens	
	40	Gyűjtő vámáru-nyilatkozat/előlekmény Z 821 MRN08HU710416343																
	41	Kiegészítő mértékegység			42 Tétel/számla 16 500		43 E.M.-kód 1		44 Különleges megfigyelési berendezés/okmányok/igazolások és engedélyek 0336-HG452; N380-46595		45 Korrekció		46 Statisztikai érték 2 887 500					
47	Fizetendő terhek kiszámítása		Fajta		A kiszabás alapja		Tétel		Összeg		FM		48 Halasztott fizetés				49 Raktár megjelölése	
		A00		114500				5600				B ADATOK KÖNYVELÉSI CÉLRA						
		B00																
		6KV																
				Összesen:						E								
		50 Főkötelezett		Szám		Alírási		C INDÍTÓ VÁMHIRVATAL										
51 Tervezett átléptető vámhivatalok (és országok)		képviselője		Hely és dátum:														
52 Biztosíték nem: érvényes												Kód		53 Rendeltetési vámhivatal (és ország)				
J A RENDELLETÉSI VÁMHIRVATAL ÁLTAL VÉGZETT ELLENŐRZÉS														54 Hely és dátum: Budapest, 2008. A nyilatkozattevő/képviselő aláírása és neve: Waberer's International Zrt. Pémint Péter				

13. ábra. Egységes vámáru-nyilatkozat

VÁMUNIÓS SZERZŐDÉSEK

A vámuniós szerződések különleges helyzetet biztosítanak a meghatározott országokból érkező áruk behozatalához. Ez azt jelenti, ha egy áru olyan országból érkezik, amellyel a Közösségnek vámuniós szerződése van és az áru a vámuniós szerződés hatálya alá tartozik, akkor azt közösségi státuszú áruként, vagyis a vámtartozás megfizetése nélkül lehet a Közösség területén – adójogi szempontból – szabad forgalomba bocsátani.

A Közösségnek jelenleg három országgal van érvényes vámuniós szerződése:

- a Török Köztársasággal,
- az Andorrai Hercegséggel és
- a San Marinói Hercegséggel.

A vámuniós szerződések nem terjednek ki az adott országból érkező valamennyi árura. Ezek a termékek a következők:

- Törökország esetén egyes mezőgazdasági termékek, valamint az Európai Szén és Acél Közösséget létrehozó szerződés hatálya alá tartozó áruk.
- Andorra esetén a mezőgazdasági termékekre.
- San Marino esetén a vas- és acélipari termékek.

A vámuniós szerződésekkel kapcsolatban különbséget kell tennünk a közösségi áru, illetve a közösségi származó áru között. A vámuniós szerződések értelmében teljes egészében a szerződő felek valamelyikében előállított áruk, valamint a szabályosan szabad forgalomba bocsátott áruk, illetve az említett kétféle áruból a szerződő felek vámterületén előállított áruk tartozhatnak a szerződés hatálya alá. A vámunió hatálya alá tartozó áru esetében nem szükséges a vámterületen elvégzett megmunkálás, vagy feldolgozás. Elegendő lehet az áruk szabályszerű szabad forgalomba bocsátása. A származó helyzet elnyerése nem feltétel, ahogy a bevezetésben említésre került, az áru közösségi vámjogi státuszát kell igazolni.

A Török Köztársasággal létrejött szerződés szerint annak igazolása, hogy egy termék a vámuniós szerződés hatálya alá tartozik, „A.TR szállítási bizonyítvány”-nyal történik. Az Andorrával és San Marinóval fennálló vámuniós szerződés hatálya alá tartozó áruk esetében a vámjogi státusz igazolására a „T2L” okmányt kell alkalmazni.

Azon termékekre, amelyekre nem érvényes a vámuniós szerződés, a Közösség és a fenti országok között kedvezményes elbánást biztosító megállapodás van érvényben. Ezen áruk esetében az EUR. 1 szállítási bizonyítvány vagy számlanyilatkozat szolgál a kedvezményes elbánás alapjául szolgáló származás igazolására. A vámeljárással során a harmadik országokra vonatkozó szabályok szerint kell eljárni.

A vámuniós szerződés hatálya alá tartozó áruk vámeljárási lefolytatása nélkül beérkezhetnek a Közösség területére. Azonban az általános forgalmi adóról (áfa) szóló törvény szerint a fenti országok területe nem része az áfa területnek. Amennyiben árubehozatal történik, úgy azokat, bár nem kell vámeljárási alá vonni a vámjogszabályok szerint, de az áfa törvény értelmében az áfát meg kell fizetni. Ezen eljárás során mindazokat a formákat végre kell hajtani, mint a vámeljárási során (árnyilatkozat és egyéb okmányok benyújtása, ellenőrzése, feldolgozása), de vámtartozás nem keletkezik, csak a nem közösségi adókat és díjakat kell megállapítani. Ezen országokba történő exportra ugyanez vonatkozik.

KÖZÖSSÉGI HELYZET IGAZOLÁSA

10. Bevezetés

A vámjogi helyzet (vagy vámjogi státusz) megállapítása minden vámigazgatási eljárás és vámeljárási egyik első mozzanata. Ennek megállapítása általánosságban nem okoz problémát, hiszen az ügyfél annak megfelelően kezdeményezi az adott eljárást, ami az áru vámjogi státuszának megfelelő. Néhány esetben azonban szükség lehet az áru közösségi státuszának okmányos igazolására, különösen akkor, ha azok elhagyják a Közösség területét, majd visszaszállításra kerülnek.

A Közösség vámterületének két pontja között szállított minden áru közösségi árunak minősül, kivéve, ha megállapítást nyer, hogy nem rendelkezik közösségi helyzettel.

A következő áruk nem tekinthetők közösségi áruknak:

- a Közösség vámterületére behozott áruk (kivéve, ha az áruk a Közösség vámterületét elhagyva a Közösség két repülőtere vagy két vízi kikötője között kerülnek szállításra);
- az átmeneti megőrzésben lévő vagy az I. típusú vámellenőrzés alá tartozó vámszabad területen vagy vámszabad raktárban tárolt áruk;
- a felfüggesztő eljárás alá vont, vagy a II. típusú vámellenőrzés alá tartozó vámszabad területen vagy vámszabad raktárban tárolt áruk;

11. Az igazolás okmányai

T2L okmány

Az áruk közösségi helyzetének igazolására a T2L okmány szolgál. A Közösség vámterületének olyan részéről érkező áru esetén, ahol a 77/388. EKG irányelv nem alkalmazható, a közösségi helyzet bizonyítékául a T2LF okmány bemutatása szolgál.

A T2L jelölést az Egységes Vámáru-nyilatkozat (vagy annak megfelelő okmány) 1. rovatának harmadik alrovatában kell feltüntetni. Abban az esetben, ha az árnyilatkozat mellé pótlapokat is csatoltak, akkor a pótlapokon a "T2Lbis" jelzést kell beírni.

A T2L okmányt az érintett személy kérésére az illetékes hatóság igazolja az EV C rovatában dátum, aláírás és bélyegző feltüntetésével.

Számla vagy fuvarokmány

Az áruk közösségi helyzetét az alábbi feltételek mellett az árukra vonatkozó számla vagy fuvarokmány bemutatásával kell igazolni. A számlának vagy fuvarokmánynak tartalmaznia kell legalább:

- a feladó, vagy amennyiben a feladó és a nyilatkozattevő nem azonos, a nyilatkozattevő teljes nevét és címét,
- a csomagok számát és fajtáját, jelöléseit és számozását,
- az áruk megnevezését, a kilogrammban kifejezett bruttó tömeget és – ha szükséges – a szállítótartályok számait.

A nyilatkozattevőnek egyértelműen fel kell tüntetnie az említett okmányon a „T2L” jelet, és azt saját kezűleg alá kell írnia.

A számlát, valamint a nyilatkozattevő által megfelelően kitöltött és aláírt fuvarokmányt kérelmére az indító tagállam vámhatósága hitelesíti. A hitelesítés magában foglalja az indító vámhivatal nevét és bélyegzőlenyomatát, az illetékes tisztviselő aláírását, a hitelesítés dátumát, illetve egy nyilvántartási számot, vagy szükség esetén a feladási vagy kiviteli nyilatkozat számát.

Amennyiben a számlával vagy fuvarokmánnyal kísért közösségi áruk összértéke nem haladja meg a 10 000 EURO-t, a nyilatkozattevőnek nem kell ezt az okmányt vagy számlát az indító tagállam vámhatósága általi záradékolás céljából benyújtani. Ebben az esetben azonban a számlának vagy fuvarokmánynak az előbbieken felsorolt adatokon kívül tartalmaznia kell az indító vámhivatal adatait.

Manifeszt

Az áru közösségi helyzetét a hajózási társaságnak az árura vonatkozó Manifesztje bemutatásával kell igazolni.

A Manifesztnek a következő adatokat kell tartalmaznia:

- a hajózási társaság neve és pontos címe;
- a hajó neve;
- a berakodás helye és időpontja;
- a kirakodás helye.
- a hajóraklevélre (BILL OF LADING) vagy más kereskedelmi okmányra való hivatkozást;
- a csomagok számát, jellegét, jelölését és hivatkozási számát;
- az áruk szokásos kereskedelmi megnevezését;
- bruttó tömeg kilogrammban;
- az esetleges szállítótartály (konténer) azonosító számokat;
- az áruk vámjogi helyzetéről a következő bejegyzéseket:
 - "C" betű közösségi helyzetű áruk esetén (=T2L);
 - "F" betű az áfa irányelv alá nem tartozó országokból érkező vagy oda távozó áruk esetén;

"N" betű az összes többi áru esetén.

TIR igazolvány vagy ATA igazolvány

Amennyiben az árukat TIR igazolvány vagy ATA igazolvány fedezete mellett szállítják, a nyilatkozattevőnek – az áruk közösségi helyzetének bizonyítása érdekében – a felhasznált igazolvány minden vonatkozó betétlapján aláírásával együtt olvashatóan fel kell tüntetnie a „T2L” jelet az árumegnevezésekre fenntartott helyen, mielőtt azt hitelesítés céljából benyújtaná az indító vámhivatalnak.

A „T2L” jelet valamennyi betétlapon az indító vámhivatal bélyegzőlenyomatával és az illetékes tisztviselő aláírásával kell hitelesíteni.

Amennyiben ugyanazon TIR igazolvány vagy ATA igazolvány fedezete mellett mind közösségi, mind nem közösségi árukat szállítanak, ezen két árukategóriát külön kell feltüntetni, és a „T2L” jelet úgy kell bejegyezni, hogy az egyértelműen csak a közösségi árukra vonatkozzon.

Közúti jármű rendszámtáblája és okmányai

Ha a tagállamok valamelyikében nyilvántartott közúti gépjárművek közösségi helyzetét kell megállapítani, akkor a járműveket közösségi helyzettel rendelkezőnek kell tekinteni, amennyiben rendszámtáblával és okmányokkal rendelkeznek, és az említett rendszámtáblák és az okmányokon feltüntetett nyilvántartási adatok alapján a közösségi helyzet egyértelműen megállapítható.

Tehervagonok azonosítói

Ha valamely tagállam vasúttársaságának tulajdonában lévő tehervagonok közösségi helyzetének megállapítására van szükség, akkor a vagonokat közösségi helyzettel rendelkezőnek kell tekinteni, amennyiben a rajtuk feltüntetett kódszám és tulajdoni jelzés (megkülönböztető betűk) alapján a közösségi helyzetük egyértelműen megállapítható.

Csomagolóanyag jellemzője

Ha a Közösségen belüli kereskedelemben áruk szállításánál használt olyan csomagolóanyagok közösségi helyzetének megállapítására van szükség, amelyek a tagállamok valamelyikében letelepedett személy használatában álló csomagolóanyagokként azonosíthatók, és amelyeket használat után egy másik tagállamból üresen küldenek vissza, úgy ezen csomagolóanyagokat közösségi helyzettel rendelkezőnek kell tekinteni, amennyiben azokat közösségi áruként jelentették be, és nem fér kétség a nyilatkozat valóságához.

Utas poggyásza

Ha az utas poggyászában lévő áruk közösségi helyzetének megállapítására van szükség, feltéve, hogy azokat nem kereskedelmi célra szánják, akkor az árukat közösségi helyzettel rendelkezőnek kell tekinteni, amennyiben azokat közösségi áruként jelentették be, és nem fér kétség a nyilatkozat valódiságához.

Egyéb okmányok

A közösségi helyzet igazolására szolgálhatnak még az alábbi okmányok:

- T2M okmány – tengeri halászati termékek esetén;
- "Sárga címke" – postaforgalomban (77/388 EKG irányelv esetén);
- "Vámjogi helyzet igazolás úrlap" – vámszabad terület vagy vámszabad raktár esetén;
- T5 ellenőrző példány;
- INF3 adatlap – újrabehozatal esetén.

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

A származással kapcsolatos rendelkezések fontosságának megértéséhez a legfontosabb annak rögzítése, hogy a származási ország ismerete nélkül nem lehet meghatározni azt, hogy milyen kereskedelempolitikai intézkedéseket kell alkalmazni az áruk behozatalával, vagy kivitelével kapcsolatban, tehát nem lehet a vámeljárást megfelelően lefolytatni.

Az is fontos továbbá, hogy az a tény, hogy az okmányokon, vagy az árun fel van tüntetve a származási ország, nem feltétlenül jelenti azt, hogy az, például kedvezményes elbánásra (kedvezményes vámtétel alkalmazására) is jogosult lenne.

Az áru származásának megállapításához először azt kell tisztázni, hogy teljes egészében az adott országban került-e előállításra vagy sem. Ilyenkor biztosan származó lesz a termék.

Amennyiben nem teljes egészében egy adott országban került előállításra az áru, akkor azt kell megvizsgálni, hogy elegendő mértékben megmunkálták-e vagy sem. Ehhez viszont azt kell ismerni, hogy milyen származási szabályt kell alkalmazni.

Amennyiben a származás megállapításra került, akkor már csak annak igazolásának módját kell tisztázni.

A származással kapcsolatos további információk a <http://kkk.vam.gov.hu/eles/1/taricweb>, és a <http://vam.gov.hu> oldalon érhetőek el.

A vámuniós szerződések nagyon sok helyen a származási szabályokkal együtt szerepelnek, holott teljesen eltérő szabályozásról van szó. Míg a származási szabályok lényege az áru származásának megállapítása, addig a vámuniós szerződések lényege az áru vámjogi közösségi státuszának meghatározása. Ezeket az árukat közösségi áruként kell kezelni, a vámeljárást alá vonásuk során.

Az áru vámjogi státuszának meghatározása minden vámeljárás illetve vámigazgatási eljárás első, legfontosabb mozzanata. A közösségi státusz meghatározásának vagy igazolásának módját a tananyagrészen felsoroltak segítségével lehet megtenni.

MUNKKANYAG

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK

1. feladat

Sorolja fel és csoportosítsa a származási szabályok típusait!

2. feladat

Milyen okmányokkal kerülhet sor a származás igazolására az alábbi esetekben? (Egy-egy esetpélda esetén a származás igazolásának valamennyi módját sorolja fel!)

Esetpélda	Származást okmány típusa	igazoló
Indiából (GSP ország) érkező 15000 EURO értékű textiláru szállítmány. (Az exportőr nem elfogadott exportőr.)		
Norvégiából (EFTA ország) érkező 13000 EURO értékű, elfogadott exportőr által feladott fagyasztott hal szállítmány.		
Egyiptomból (Euro-Mediterrán megállapodás) érkező, 5000 EURO értékű narancs szállítmány. (Az exportőr nem elfogadott exportőr.)		
Az USA-ból (nincs megállapodás) érkező 20000 USD értékű műszaki szállítmány.		
Ghánából (MAR ország) érkező 12000 EURO értékű kávé szállítmány. (Az exportőr nem elfogadott exportőr.)		
Egy magyar gazdálkodó Svájcba (EFTA) exportál gyógyszerkészítményeket.		
Egy magyar gazdálkodó Japánba (nincs megállapodás) exportál műszaki alkatrészeket.		

3. feladat

Milyen típusú megmunkálási szabályt jelentenek az alábbi eljárások.

Megmunkálás

Szabály típusa

Előállítás, amelynek során a 4. árucsoportba tartozó valamennyi felhasznált anyag teljes egészében létrejött vagy előállított.

A szőr, sörite tisztítása, fertőtlenítése, válogatása és egyenesítése.

Előállítás, amelynek során a felhasznált anyagok összértéke nem haladja meg a termék gyártelepi árának 50 %-át.

Előállítás a terméktől eltérő vámtarifaszám alá tartozó anyagokból.

Előállítás, amelynek során a 17. árucsoportba tartozó felhasznált anyagok összértéke nem haladja meg a termék gyártelepi árának 30 %-át.

Előállítás kén-dioxidból.

4. feladat

Az árunyilatkozat melyik rovatában kerülnek feltüntetésre az alábbi adatok?

Származást igazoló okmány típusa _____

Az igénybe vett kedvezmény típusa _____

Származási ország _____

Feladó _____

5. feladat

Egy magyar gazdálkodó Oroszországból (GSP ország) importál faárut, amelynek üzleti értéke 10 000 USD (az átváltási árfolyam 205.- Ft). A gazdálkodó nem elfogadott exportőr (Wood IMPEX, 543201 Jekatyarinburg, Oroszország).

Milyen adatok szerepelnek az EV alábbi rovataiban?

2. rovat _____

34. rovat _____

36. rovat _____

44. rovat _____

MUNKANYAG

MEGOLDÁSOK

1. feladat

Sorolja fel és csoportosítsa a származási szabályok típusait!

Nem preferenciális származási szabályok _____
 Preferenciális származási szabályok (egyoldalú preferenciák, viszonyossági alapon működő preferenciák) _

2. feladat

Milyen okmányokkal kerülhet sor a származás igazolására az alábbi esetekben? (Egy-egy esetpélda esetén a származás igazolásának valamennyi módját sorolja fel!)

Esetpélda	Származást igazoló okmány típusa
Indiából (GSP ország) érkező 15000 EURO értékű textiláru szállítmány. (Az exportőr nem elfogadott exportőr.)	FORM A
Norvégiából (EFTA ország) érkező 13000 EURO értékű, elfogadott exportőr által feladott fagyasztott hal szállítmány.	EUR 1, Preferenciális számlanyilatkozat
Egyiptomból (Euro-Mediterrán megállapodás) érkező, 5000 EURO értékű narancs szállítmány. (Az exportőr nem elfogadott exportőr.)	EUR 1, EUR-MED, preferenciális számlanyilatkozat
Az USA-ból (nincs megállapodás) érkező 20000 USD értékű műszaki szállítmány.	Általános származási bizonyítvány (ORIGINAL)
Ghánából (MAR ország) érkező 12000 EURO értékű kávé szállítmány. (Az exportőr nem elfogadott exportőr.)	EUR 1
Egy magyar gazdálkodó Svájcba (EFTA) exportál gyógyszerkészítményeket.	EUR 1
Egy magyar gazdálkodó Japánba (nincs megállapodás) exportál műszaki alkatrészeket.	Közösségi származási bizonyítvány

3. feladat

Milyen típusú megmunkálási szabályt jelentenek az alábbi eljárások.

Megmunkálás

Szabály típusa

Előállítás, amelynek során a 4. árucsoportba tartozó valamennyi felhasznált anyag teljes egészében létrejött vagy előállított termék felhasználásának a követelménye. Teljes egészében létrejött vagy előállított termék felhasználásának a követelménye.

A szőr, sörite tisztítása, fertőtlenítése, válogatása és egyenesítése. Konkrét megmunkálás.

Előállítás, amelynek során a felhasznált anyagok összértéke nem haladja meg a termék gyártelepi árának 50 %-át. Százalékos szabály

Előállítás a terméktől eltérő vámtarifaszám alá tartozó anyagokból. Vámtarifaszám váltás

Előállítás, amelynek során a 17. árucsoportba tartozó felhasznált anyagok összértéke nem haladja meg a termék gyártelepi árának 30 %-át. Százalékos szabály

Előállítás kén-dioxidból.

Meghatározott alapanyag felhasználása

4. feladat

Az árunyilatkozat melyik rovatában kerülnek feltüntetésre az alábbi adatok?

Származást igazoló okmány típusa: 44. rovat _____

Az igénybe vett kedvezmény típusa: 36. rovat _____

Származási ország: 34. rovat _____

Feladó: 2. rovat _____

5. feladat

Egy magyar gazdálkodó Oroszországból (GSP ország) importál faárut, amelynek üzleti értéke 10 000 USD (az átváltási árfolyam 205.- Ft). A gazdálkodó nem elfogadott exportőr (Wood IMPEX, 543201 Jekatyarinburg, Oroszország).

Milyen adatok szerepelnek az EV alábbi rovataiban?

2. rovat: Wood IMPEX, 543201 Jekatyarinburg, Oroszország _____

34. rovat: RU _____

36. rovat: 200 _____

44. rovat: FORM A kódja _____

MUNKANYAG

IRODALOMJEGYZÉK

A Tanács 1992. október 12-i, 2913/92/EGK rendelete a Közösség Vámkódex létrehozásáról (a továbbiakban: Vámkódex)

A Bizottság 1993. július 2-i, 2454/93/EGK Rendelete a Közösségi Vámkódexet létrehozó 2913/92/EGK Tanácsi rendelet végrehajtásáról (a továbbiakban: VHR)

A Tanács 2009. november 28-i, 1186/2009/EK rendelete a vámmentességek közösségi rendszerének létrehozásáról

A Tanács 1987. július 23-i, 2658/87/EGK rendelete a vám- és statisztikai nomenklatúráról, valamint a Közös Vámtarifáról

A közösségi vámjog végrehajtásáról szóló 2003. évi CXXVI. Törvény (a továbbiakban: nemzeti vámtörvény, vagy 2003. évi CXXVI. Tv.)

Dézsi Zsolt: Vámjogi ismeretek, Vám, jövedéki és termékdíj ügyintézők és pénzügyőrök kézikönyve, SALDO kiadó, 2010.

<http://vam.gov.hu>

MUNKANYAG

A kiadvány az Új Magyarország Fejlesztési Terv
TÁMOP 2.2.1 08/1-2008-0002 „A képzés minőségének és tartalmának
fejlesztése” keretében készült.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Kiadja a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet
1085 Budapest, Baross u. 52.

Telefon: (1) 210-1065, Fax: (1) 210-1063

Felelős kiadó:
Nagy László főigazgató